

Костенко Альона Геннадіївна
alionakostenkoeu91@gmail.com

Науковий керівник:
Чукот С. А., д. н. держ. упр., проф.
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ СЕРВЕРІВ ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Якщо уявити собі потужний комп'ютер, який спроможний виконувати мільйон операцій за секунду, то використовувати такий комп'ютер в офісі, тоді навряд чи ІТ-компанія користуватиметься 100% його можливостей, а якщо бізнес придбає 10 таких комп'ютерів для 10 працівників, то вони будуть використовувати 10% від його можливостей. От якби існував комп'ютер і його можна було купити на 10 співробітників, то вони використовували б 100% його можливостей. У такому випадку власник бізнесу економив би велику кількість коштів.

З офісними комп'ютерами такий сценарій реалізувати достатньо проблематично, проте з сервером - цілком реально. І тут можна перейти до концепції, що на одному реальному сервері буде запускатися декілька віртуальних серверів для різних користувачів. Клієнти ніколи не будуть знати про існування одне одного, лише про набір віртуальних серверів запущених на одному фізичному. Кожен сервер працює під управлінням власної операційної системи, має свої файли і вирішує задачі незалежно один від одного. Ця концепція називається «хмарний сервер». Саме її можливо ефективно впроваджувати в українських реаліях, адже тоді організації не доведеться закупати велику кількість дата-центрів, бо це - величезні кошти. А там, де кошти, завжди виникає головна українська проблема – корупція. Аби уникнути незаконного збагачення через непрозорі тендери, більшість експертів пропонує дозволити державним структурам користуватися серверами приватних компаній[1].

Наразі Україна активно рухається у напрямку цифровізації усіх державних інститутів та загалом повної діджиталізації життя простого українця. Звичайно, перед тим, як повністю перейти від «держави на папері» до «держави у смартфоні» потрібно вирішити достатньо глибокі питання[3]. Державі необхідно задуматися над зміною моделі суспільства. Наприклад Естонія зробила це 20

років тому. Вони не просто перевели усі державні послуги в онлайн, а змінили взагалі ставлення до відносин держави і громадянина. Україні буде корисно перейняти цей досвід[4].

Державному сектору важливо провести глибоку реформу державної ІТ сфери. Вона достатньо складна у реалізації і, як не парадоксально було б, хоч наразі ІТ сфера є найперспективнішою у світовій економіці, вона ж є найбільш недоступною для України. Україна усіма силами уникає впровадження чогось нового, бо перед ним завжди є страх. І це звичайно зрозуміло, адже будь-який державний проект буде перевірятися кимось «зверху» і цей «верх» досить рідко позитивно ставиться до ініціативи. Українська держава обрала для себе дегенеративну стратегію побудови нових дата-центрів з виділенням величезної кількості коштів на це, з проведенням непрозорих тендерів, хоча у світі активно і успішно функціонує прогресивна модель «послуга, а не виробництва»[2]. Це означає, що держава користується послугами приватних хмарних серверів, а не утримує непрофесійних адміністраторів, які отримують заробітну плату із державного бюджету.

Логічно, що будь-яку справу краще довірити професіоналам, які справді розуміють, як функціонує сервер і як краще буде надати послугу клієнтові. Основна задача держави - це створити комфортні умови для існування суспільства і забезпечити ефективний розвиток бізнесу задля процвітання самої країни.

Наразі юридичне врегулювання питання використання приватних хмарних серверів для функціонування публічного управління не є врегульованим. Законопроект №2655 «Про хмарні послуги» підготовлений Міністерством цифрової трансформації зараз знаходиться лише у стадії підготовки до другого читання. Хоча з подання його до Верховної Ради пройшло півроку, проте прогрес все ж є і, якщо він таки буде прийнятий, то це відкриє дорогу для приватних хмарних серверів для цифровізації публічного управління.

Коли держава є власником дата центру, то вона або використовує занадто багато грошей, або користувачі додатків чи програм мають певні труднощі. Потім, якщо потрібно збільшити потужність, то необхідно зробити нові капіталовкладення, потрібна більша кількість часу, щоб практично замовити сервери, привести їх, встановити, підготувати. Це потребує часу і означає, що не буде можливим відповісти миттєво на всі виклики, а також досить складно вгадати, який, на вашу думку, буде попит і відповідним чином налаштувати ці дата-центр. Проте, коли організація працює з хмарною інфраструктурою, все змінюється. Немає ніяких попередніх інвестиції для створення додаткового

центру обробки даних. Компанія сплачує по мірі використання інфраструктури, тому необхідно просто платити за те, що відповідає потребам. Потужність і масштаб змінюється так, щоб задовольнити потреби користувачів, легко і негайно підготувати сервер для обробки необхідної кількості даних, реалізувати усі вимоги клієнтів. Саме в цьому і є переваги використання хмарних серверів для використання в публічному управлінні.

Аби майбутній хмарний сервер використовувався у державному секторі і був частиною публічного управління, аби держава могла із впевненістю звертатися до ІТ-компанії, конче необхідно мати бездоганну репутацію і детально пропрацьовану стратегію розвитку, адже це забезпечить відповідний рівень довіри до послуги. У наш час, коли суспільство використовує усі важелі впливу на державну ініціативу за допомогою культури відміни, мережевих протестів, яскравих виступів у соціальних мережах, наврядчи державні інституції влади будуть використовувати продукт який погіршить їх рівень довіри серед громадян. Звичайно таке можливо лише тоді, коли державні інститути позбавляться корупційного підґрунтя у обранні підрядчика і партнера. Проте наразі Україна рухається саме у цьому напрямку. Система «Prozorro» забезпечує можливість чесного обрання певної організації майбутнім надавачем хмарних послуг для публічного управління[6].

Звичайно в Україні вже існують хмарні сервери, які активно використовуються бізнесом. Прикладом успішних кейсів є провайдер De Novo (саме його потужності наразі використовують у «Дії»), також серйозним гравцем є «GIGACLOUD». Їх кейси є цікавими для вивчення і в деяких питаннях можливі для використання у проекті хмарних серверів в публічному управлінні. Але все ж таки є деякий нюанс: якщо підприємець планує розвивати свій бізнес у сфері надання послуг для державного сектору, він має пам'ятати про особливості співпраці з державою.

Список використаних джерел:

1. Квітка С. Цифрові трансформації як сучасний тренд періодичного циклу розвитку суспільства. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. Спецвипуск. 2020. С. 131–134. <http://doi.org/10.36.030/2664-3618-2020-si-131-134>

2. Квітка С., Мазур О. (2019). Доступ до мережі Інтернет через мобільні пристрої: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7, № 9–10. С. 5–18. doi:10.15421/151944.

3. Косоруков А.А. Технології штучного інтелекту в сучасному державному управлінні. *Соціодинаміка*. 2019. №5. С.43–58. doi:10.25136/2409-7144.2019.5.29714.

4. Паламарчук С.А., Шемендюк О.В., Ляшенко Г.Т., Ткач В.О. Забезпечення захисту кіберпростору в провідних країнах світу. *Збірник наукових праць ВІТІ*. 2020. № 1. С.58–64.

5. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету міністрів України від 8 листопада 2017р. №797-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-p#Text>.

6. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації:- Розпорядження Кабінету міністрів України від 17 січня 2018р. № 67-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text>.